

Motion till riksdagen 2013/14:Ju25

av **Marianne Berg m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2013/14:208

Stärkt skydd mot tvångsäktenskap och barnäktenskap samt tillträde till Europarådets konvention om våld mot kvinnor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen antar 1 kap. 8 a § regeringens förslag till lag om ändring i lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap med den ändringen att paragrafen får den lydelse som framgår av bilaga 1.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör tillsätta en utredning som ska utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna.

Inledning

Vänsterpartiet välkomnar regeringens proposition om ett stärkt skydd mot barnäktenskap och tvångsäktenskap och ställer sig bakom majoriteten av förslagen. Vi är bl.a. positiva till att barn inte längre kan få dispens för att gifta sig och att det införs ett nytt brott, äktenskapstvång, som kriminaliserar den som genom olaga tvång eller utnyttjande av utsatt belägenhet förmår en person att gifta sig eller ingå en äktenskapsliknande förbindelse. Till skillnad från regeringen anser dock Vänsterpartiet att tvångsäktenskap, utländska barnäktenskap och fullmaktsäktenskap inte ska kunna erkännas i Sverige. Undantagsregeln för erkännande av sådana äktenskap ska tas bort.

Erkännande av tvångsäktenskap, utländska barnäktenskap och fullmaktsäktenskap

Vänsterpartiet anser som ovan anförts att undantagsregeln för erkännande av tvångsäktenskap, utländska barnäktenskap och fullmaktsäktenskap i 1 kap. 8 a § andra stycket lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap (IÄL) ska tas bort. Vår lagstiftning ska fungera dels som ett skydd för människor som riskerar att få sina mänskliga rättigheter kränkta, dels som ett normerande verktyg för att få till attitydförändringar i samhället. Det är därför av stor vikt att vara konsekvent i att inte erkänna tvångsäktenskap, utländska barnäktenskap och fullmaktsäktenskap, både för att inte underminera lagens normerande effekt och för att sådana äktenskap strider mot grundläggande värderingar om mänskliga rättigheter. I såväl utredningen som propositionen lyfts risken fram att unga flickor pressas till att bli gravida för att uppfylla kravet om särskilda skäl och att detta inte är särskilt ovanligt. Det är naturligtvis inte acceptabelt och ytterligare en anledning att slopa undantagsregeln. Även om regeringen tydligt ger uttryck för en mycket restriktiv syn på möjligheten att erkänna utländska barnäktenskap bedömer regeringen ändå att det inte kan uteslutas att det också i framtiden kan finnas skäl att erkänna ett utländskt barnäktenskap, bl.a. med beaktande av om paret i fråga har barn.

Vänsterpartiet anser att det är bra och ett steg i rätt riktning att man föreslår att lägga till även fullmaktsäktenskap i ovan refererad bestämmelse i IÄL. I utredningen konstateras att det förekommer att äktenskap ingås genom fullmakt mot någons vilja, vilket vi anser är skäl nog för att införa en regel om att inte erkänna fullmaktsäktenskap. Skulle ett fullmaktsäktenskap ingåtts enligt båda parternas vilja kan de formalisera detta genom att vända sig till en vigselföräntare som är förordnad i Sverige.

Därför bör 1 kap. 8 a § andra stycket lagen om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap och förmyndarskap strykas, så att bestämmelsen får den lydelse som framgår av bilaga 1 till motionen. Detta bör riksdagen besluta.

Utvärdering

Vänsterpartiet anser att det är viktigt att ändringarna som föreslås i denna proposition, framför allt de i 1 kap. 8 a § IÄL utvärderas inom en rimlig tid, oavsett hur bestämmelserna kommer att se ut efter att riksdagen har beslutat om dem.

Regeringen bör tillsätta en utredning som ska utvärdera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Bilaga 1

Ett äktenskap som har ingåtts enligt utländsk lag erkänns inte i Sverige

1. om det vid tidpunkten för äktenskapets ingående skulle ha funnits hinder mot det enligt svensk lag och minst en av parterna då var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige
2. om det är sannolikt att det har ingåtts under tvång eller
3. om parterna inte var närvarande samtidigt vid äktenskapets ingående och minst en av dem då var svensk medborgare eller hade hemvist i Sverige.

Stockholm den 10 april 2014

Marianne Berg (V)

Bengt Berg (V)

Lars Ohly (V)

Lena Olsson (V)

Amineh Kakabaveh (V)

Eva Olofsson (V)

Mia Sydow Mölleby (V)